

کلان‌روندها و تأثیر آن بر آینده صنعت بانکداری

تألیف:

دکتر جلیل صفری

دکتر امیر باقری

دکتر سبحان جویبار

دانشگاه جامع امام حسین (ع)

مؤسسه چاپ و انتشارات

مؤسسه چاپ و انتشارات
دانشگاه جامع امام حسین (ع)

۷۸۹

سری علوم بانکداری - ۳۲

سرشناسه	صفری، جلیل، ۱۳۵۰ -
عنوان و پدیدآور	کلان‌روندها و تأثیر آن بر آینده صنعت بانکداری / تألیف: جلیل صفری، امیر باقری و سبحان جویبار
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه جامع امام حسین (ع) - مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	هجده، ۱۴۵ ص.
فهرست	دانشگاه جامع امام حسین (ع)، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۷۸۹، سری علوم بانکداری - ۳۲
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۴۵۲-۸۱۶-۳
وضعیت فهرس‌رسانی	فیبا
موضوع	بانک انصار (Ansar Bank)
موضوع	بانک و بانکداری - ایران - نمونه‌پژوهی
موضوع	(Banks and Banking -- Iran -- Case studies)
موضوع	بانک و بانکداری - ایران - سیاست دولت - نمونه پژوهی
موضوع	(Banks and banking -- Government policy -- Iran -- Case studies)
شناسه افزوده	باقری، امیر، ۱۳۵۰ -
شناسه افزوده	جویبار، سبحان، ۱۳۶۱ -
شناسه افزوده	دانشگاه جامع امام حسین (ع)، مؤسسه چاپ و انتشارات
رده‌بندی کنگره	۳۲۷/۲ ۱۳۹۸

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و انتشار، برای دانشگاه جامع امام حسین (ع) محفوظ است.

- عنوان: کلان‌روندها و تأثیر آن بر آینده صنعت بانکداری
- تألیف: دکتر جلیل صفری - دکتر امیر باقری - دکتر سبحان جویبار
- ویرایش ادبی: سبحان جویبار
- صفحه‌آرایی: ناهید آقامیرزایی
- ناظرین فنی چاپ: سید محمدباقر موسوی - محمدتقی امیراحمدی
- نوبت چاپ: اول (آبان ماه ۱۳۹۸)
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ سپاه
- شمارگان: ۵۰ نسخه
- قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ ریال

- نشانی: تهران، بزرگراه شهید بابایی، بعد از پل لشکرک، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، معاونت پژوهش و فناوری، مؤسسه چاپ و انتشارات، تلفن: ۷۴۱۸۸۲۶۰، دورنگار: ۷۴۱۸۸۲۷۴
- مرکز پخش: تهران، میدان فردوسی، فروشگاه و نمایشگاه مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (ع)، ترنجستان امام حسین (ع)، تلفن: ۸۸۸۳۹۲۹۷

بسم الله الرحمن الرحيم

«يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا...»

حکمت را به هرکس بخواهد می‌دهد و کسی که به او حکمت داده شود، حقا خیری فراوان داده شده است...

(سوره مبارکه بقره - آیه ۲۶۹)

انقلاب کبیر اسلامی، نمونه‌ای بی‌بدیل تاریخی، از حرکت اجتماعی عظیمی است که با سرنگونی طاغوت و برپایی نظام مقدس جمهوری اسلامی، امیدهای فراوانی را در دل مستضعفان و آزادی‌خواهان جهان برای تحقق آرمان‌های بلند دین‌امری، جامعه اسلامی و درنهایت، تمدن بزرگ اسلامی پدید آورد. در این میان، نهادهای علمی، به‌ویژه دانشگاه‌ها، باید نقش کلیدی سوزن‌بانی و هدایت قطار پیشرفت و رشد جامعه در مسیر صحیح انقلاب را ایفا نمایند.

دانشگاه جامع امام حسین علیه‌السلام «دانشگاه سازمانی سپاه در تراز انقلاب اسلامی» با شعار «تزکیه، جهاد علمی، دانشگاه تمدن ساز»، در کنار مسئولیت مهم انسان‌سازی و تربیت سربازان عصر ظهور، وظیفه تولید و نشر معارف و آشنایی از انقلاب اسلامی را نیز برعهده دارد. در این راستا، معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه به‌منظور تدوین چرخه مدیریت دانش بومی با سه ویژگی «اسلامی بودن»، «روزآمدی» و «کارآمدی»، با هدف دستیابی به مرجعیت علمی، افتخار و تلاش دارد تا زمینه و بستر لازم برای اساتید و پژوهشگران محترم این عرصه فراهم نماید. امید است در سایه الطاف بیکران الهی و با گسترش فعالیت‌های انتشاراتی مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین علیه‌السلام، این رسالت خطیر تحقق یابد.

در پایان، بر روح ملکوتی معمار و رهبر کبیر انقلاب اسلامی، حضرت امام حسین علیه‌السلام و همچنین شهدای گرانقدر انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و مدافعان حرم درود می‌فرستیم و از ارزیابی سالیانه و توفیقات هرچه بیشتر مقام معظم رهبری، امام خامنه‌ای دامنه و نیز خدمتگزاران اسلام و کشور، از اساتید، فرهیختگان و اهل نقد و نظر تقاضا داریم با ارائه نظرها و پیشنهادهای خود، ما را یاری فرمایند.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

معاونت پژوهش و فناوری

دانشگاه جامع امام حسین علیه‌السلام

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

..... (سیزده)	دیاچه
..... (پانزده)	پیشگفتار
..... (هفده)	مقدمه

فصل اول: کلیات

..... ۱	□ مقدمه
..... ۲	□ مفهوم آینده
..... ۲	□ انواع آینده
..... ۵	□ مؤلفه‌های شکل‌دهنده آینده
..... ۷	□ سلسله‌مراتب روندها
..... ۱۰	□ روش‌شناسی
..... ۱۱	□ مؤسسات برتر در زمینه مطالعه کلان‌روندها و روندها
..... ۱۲	○ مؤسسه گرینویچ
..... ۱۲	○ مؤسسه اکسنچر
..... ۱۳	○ مؤسسه KPMG
..... ۱۴	○ مؤسسه کاپچمنی
..... ۱۴	○ مؤسسه اتکرنی
..... ۱۵	○ مؤسسه PWC
..... ۱۶	○ مؤسسه I:Y
..... ۱۶	○ مؤسسه گارتنر
..... ۱۶	□ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

- فصل دوم: روندهای کلان سیاسی ۱۹
- مقدمه ۱۹
- ملی‌گرایی در مقابل جهانی‌گرایی: ایجادکننده محدودیت برای مدل جهانی ۲۰
- راهکار ۲۰
- سرمایه‌گذاری دولتی: نیروی جدید در بانکداری بین‌المللی ۲۱
- راهکار ۲۲
- بیشتر بازارهای محلی به خارجی‌ها بسته خواهند شد ۲۳
- راهکار ۲۳
- فصل سوم: روندهای کلان اقتصادی ۲۵
- مقدمه ۲۵
- جریان تجارت: منشی از فست‌ها و نوسانات ۲۶
- راهکار ۲۶
- سرمایه‌گذاری در بازارهای جدید: شکاگیری بازارهای نوظهور ۲۷
- راهکار ۲۸
- تنبیرزمین بازی از سطح جهانی به محلی ۳۰
- راهکار ۳۰
- اندازه بخش بانکی بیشتر از امروز متناسب با GDP خواهد بود ۳۰
- بانک‌های کم‌هزینه با محصولات سودآور بقاء خواهند یافت ۳۱
- راهکار ۳۲
- رشد درآمد مبتنی بر کارمزد به‌عنوان درصدی از درآمد کل ۳۳
- راهکار ۳۴
- ارائه خدمات مشاوره، یک عامل ایجادکننده مزیت رقابتی ۳۶
- راهکار ۳۷
- حمایت از فعالیت‌های کارآفرینانه ۳۸
- راهکار ۳۸
- ارائه تسهیلات اعتباری از سوی وام‌دهندگان جایگزین ۴۰
- راهکار ۴۱

- فصل چهارم: روندهای کلان اجتماعی ۴۳
- مقدمه ۴۳
- جمعیت‌شناختی: ارائه خدمت به افراد مسن، گسترش شهرنشینی ۴۴
- راهکار ۴۵
- روابط با مشتری خرد: بیشتر شخصی‌سازی شده، با اعتماد بیشتر ۴۶
- راهکار ۴۸
- بازار کار نیروی انسانی ۵۴
- راهکار ۵۵
- تغییر عادات مصرف ۵۷
- اندک ۵۸
- فصل پنجم: روندهای کلان فناوری ۵۹
- مقدمه ۵۹
- چشم‌انداز فناوری ۶۰
- پرداخت‌ها: بازارهای جدید و مدل‌های جدید ۶۴
- راهکار ۶۶
- بانکداری با شعبه دچار تحول اساسی خواهد شد ۶۶
- راهکار ۶۸
- کسب مزیت رقابتی نه بوسیله شبکه‌های شعب بلکه بوسیله ارتباطات ۶۹
- راهکار ۶۹
- رشد اهمیت دستگاههای هوشمند به‌عنوان گزینه اصلی برای پرداخت ۷۰
- راهکار ۷۱
- استفاده از بیومتریک (مانند اثر انگشت، تشخیص صدا) ۷۱
- راهکار ۷۲
- سودآوری صنعت در هر زمینه مرتبط با زیرساخت افزایش خواهد یافت ۷۳
- راهکار ۷۳

۷۳. انتقال دانش بین‌المللی، بهترین راهکار و نوآوری‌ها از طریق نوظهوران بازار ☐
۷۴. راهکار ☐
۷۴. شبکه‌های اجتماعی رسانه خواهند بود ☐
۷۵. راهکار ☐
۷۷. امنیت سایبری برای بازسازی اعتماد بسیار مهم است ☐
۷۸. راهکار ☐
۷۹. بانک‌ها به شرکت‌های فناوری تبدیل خواهند شد ☐
۷۹. راهکار ☐
۷۹. رشد بانکداری دیجیتال ☐
۸۲. راهکار ☐
۸۷. پلتفرم نقش‌بندی در کسب و کار ایفا می‌کند ☐
۸۸. راهکار ☐
۸۹. تغییر جهت بانکداری از مبنای به بانکداری مبتنی بر هوش مصنوعی ☐
۹۲. راهکار ☐
۹۳. بانکداری در پس‌زمینه ☐
۹۴. راهکار ☐
۹۵. یک بانک در سفر (خارج از کشور) ☐
۹۵. راهکار ☐
۹۶. بانک‌ها با فین‌تک‌ها بیش از پیش همکاری خواهند کرد ☐
۹۷. راهکار ☐
۱۰۳. استفاده از شناسه‌های دیجیتالی ☐
۱۰۴. راهکار ☐
۱۰۵. رشد سرمایه‌گذاری در دفتر کل توزیع‌شده (بلاکچین) ☐
۱۰۶. راهکار ☐
۱۱۰. دسترسی صوتی - کانال جدید برای بانک‌ها ☐
۱۱۱. راهکار ☐
۱۱۱. سرمایه‌گذاری در حوزه رایانش ابری ☐
۱۱۳. راهکار ☐

فصل ششم: روندهای کلان قانونی..... ۱۱۵

□ مقدمه ۱۱۵

□ داراییهای بانکداری مجاز به طور معنی داری کمتر از امروز خواهد بود ۱۱۶

○ راهکار ۱۱۶

□ مؤسسات پیشرو مدیریت قانونگذاری فعال خواهند داشت ۱۱۷

○ راهکار ۱۱۷

□ نیاز به تدوین استانداردها و قوانین جدید در صنعت بانکداری ۱۱۸

○ راهکار ۱۱۹

فصل هفتم: روندهای کلان زیست محیطی..... ۱۲۱

□ مقدمه ۱۲۱

□ انرژی: پیشرفت انرژی در سالهای اخیر نظم گذشته را به چالش کشیده است ۱۲۲

○ راهکار ۱۲۲

□ جنگ بر سر منابع طبیعی ۱۲۳

○ راهکار ۱۲۳

□ رشد مفهوم بانکداری سبز ۱۲۴

○ راهکار ۱۲۵

* بانکداری خرد ۱۲۶

* بانکداری شرکتی و سرمایه گذاری ۱۲۸

* مدیریت دارایی ۱۳۰

* بیمه ۱۳۱

فصل هشتم: ارتباط میان کلان روندها..... ۱۳۵

□ مقدمه ۱۳۵

□ سیاسی و اقتصادی ۱۳۶

□ سیاسی و اجتماعی ۱۳۶

□ سیاسی و فناوری ۱۳۷

- سیاسی و قانونی ۱۳۸
- سیاسی و زیست محیطی ۱۳۸
- اقتصادی و اجتماعی ۱۳۸
- اقتصادی و فناوری ۱۳۹
- اقتصادی و قانونی ۱۳۹
- اقتصادی و زیست محیطی ۱۴۰
- اجتماعی و فناوری ۱۴۱
- اجتماعی و قانونی ۱۴۱
- اجتماعی، زیست محیطی ۱۴۱
- فناوری و قانونی ۱۴۲
- فناوری و زیست محیطی ۱۴۲

- منابع و مآخذ ۱۴۳
- منابع فارسی ۱۴۳
- منابع لاتین ۱۴۵

دیباچه

بانک انصار به عنوان بانکی ارزش‌مدار، جهادی و دانش‌محور، در راستای اهداف، سیاست‌ها و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای خود در سیستم پولی و بانکی و به‌منظور ایجاد زمینه‌های مناسب برای رشد و ارتقاء کمی و کیفی پژوهش در نظام بانکی کشور در زمینه‌های مرتبط امور بانکی، مرکز مطالعات و نوآوری را تأسیس نموده است. این مرکز با بهره‌گیری از نخ‌ن ستعد و محیطی پویا و بهره‌گیری از ظرفیت دانشجویان و نخبگان کشور در راستای تحقق اهداف اسلامی، مقاومتی و نوین بر آن است تا کانونی برای تولید دانش کاربردی، نوآوری، معیاری، اهردی تحول صنعت بانکداری و بازویی توانمند برای شبکه بانکی، به ویژه بانک انصار باشد.

محیط بسیار پیچیده جهان امروز، به کارگری ابزارهای پیچیده‌تر، افزایش نااطمینانی‌ها، گستردگی و پیچیدگی روزافزون فعالیت‌ها، تحول گسترده در فناوری و سیستم‌ها، اقتصاد بانک محور، تحولات گسترده در صنعت بانکداری، شدت گرفتن رقابت در این صنعت، ظهور انتظارات جدید مشتریان، سهام‌داران و ذی‌نفعان و شرایطی را پدید می‌آورد که در آن ترسیم آینده، آینده‌اندیشی و نگاشت تصویری آینده نقش بسیار مهمی در طراحی چشم‌انداز، تنظیم برنامه‌ها، تداوم فعالیت و تضمین‌کننده بقای بانک‌ها و مسائل پیش‌روی آن پیدا می‌کند. از این رو آینده‌نگاری به عنوان ابزاری کارآمد در ارتباط با تنظیم سیاست‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های حساس به صنعت بانکداری کمک می‌نماید تا در شرایط دنیای امروز و فردا به این چالش‌ها پاسخ دهد.